

Gebiedsbeschrijving

Deze wandeling voert deels door de oude dorpskom van Epe, een uitbreidingswijk uit de dertiger jaren van de vorige eeuw en langs allerlei nieuwbouw, die aantoont dat Epe meegaat in de vaart der volkeren. En we schampen een randje buitengebied.

Geschiedenis

De omgeving van Epe is al zeer lang bewoond. Er zijn graven gevonden van bijna 6000 jaar geleden uit de Nieuwe Steentijd. Ook uit latere tijden zijn er diverse grafvondsten, maar ook incidentele vondsten van wapens, sieraden en potten. Dit soort vondsten is bekend van een groot deel van de Veluwe, vooral in de overgangszone tussen de hoge delen van de Veluwe en de lage dalen van IJssel, Rijn en huidige randmeer. Dat waren de plekken, waar het grondwater aan de oppervlakte kwam. En dat water was heel belangrijk. De naam Epe komt waarschijnlijk van 'Apa', wat water betekent, dat water was dus heel belangrijk!

Schriftelijke gegevens van Epe duiken pas op in de 12de eeuw, wanneer de kerk van Epe wordt genoemd. Wanneer die kerk gebouwd is, wordt niet duidelijk. Maar blijkbaar had Epe ook toen al een zekere centrumfunctie, want de kerken van Vaassen en Oene vallen dan onder die van Epe. De gemeente Epe is flink groot, het dorp blijft echter nog heel lang klein. Als we de kaart van circa 1850 bekijken, is Epe niet veel meer dan enkele tientallen huizen rond het kruispunt Hoofdstraat en de (huidige) Stationsstraat. Bekijken we de kaart uit circa 1910, dan is er toch flink wat groei geweest. Er zijn straten bijgekomen, vooral aan de zuidkant en de oostkant. En de spoorlijn is er, dus nu is de naam Stationsstraat terecht. Rond 1930 zien we de uitbreiding met villa's in het noordwesten. Halverwege de jaren zestig van de vorige eeuw is er een sterke toename van bebouwing in het bosgebied en is er uitbreiding aan de zuidkant van Epe. De spoorlijn is dan niet meer in gebruik.

Vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw wordt er nog veel bijgebouwd in Epe met name aan de westkant en de zuidoost kant. In aansluiting op de A50 is er een rondweg aan de zuidkant gemaakt; verkeer vanaf Nunspeet hoeft niet meer door de dorpskern. En een deel van de Hoofdstraat is voor doorgaand verkeer afgesloten. Recentelijk is er ook een nieuw winkelcentrum gereedgekomen.

IVN Apeldoorn

IVN Natuureducatie is een vereniging van vrijwilligers die mensen betreft bij hun (groene) leefomgeving, natuur, milieu en landschap.

IVN Apeldoorn organiseert activiteiten als excursies, fietstochten, cursussen en landschapsonderhoud voor jong en oud.

Voor mensen die zelf op pad willen in de natuur, zijn er wandel- en fietsroutes gratis te downloaden.

Meer informatie op www.ivn-apeldoorn.nl

Volg IVN Apeldoorn ook op

IVN Apeldoorn steunen?

Steun het werk van IVN Apeldoorn door lid of vriend te worden. Ontvang voor een minimum jaardonatie van € 12,- vier keer per jaar het afdelingsblad Groenvoer en de maandelijkse digitale Nieuwsbrief. Blijf zo op de hoogte van onze activiteiten in ons werkgebied, de gemeenten Apeldoorn, Voorst en Epe. Meer informatie en aanmelden via www.ivn-apeldoorn.nl

Ommetjes

Ommetjes zijn korte routes die uitnodigen om in je eigen woon- of werkomgeving op pad te gaan. Er zijn tal van ommetjes in en rond Apeldoorn beschikbaar, ook speciaal voor kinderen en hun (groot)ouders.

Download de ommetjes gratis via de website www.ivn-apeldoorn.nl (menu wandelroutes)

Ommetje Epe

De kerk in het midden

Het begin- en eindpunt: parkeerterrein AH / gemeentehuis Epe, Sint Martinusplein 8, 8161 ED Epe

Lengte: circa 2 km

GPS: 52.349546, 5.98543

Iedereen doet het op z'n tijd... een ommetje maken. Lekker een frisse neus halen met (klein)kinderen, collega's of gezellig bijkletsen met kennissen. Wandelen in het groen ontspant en is goed voor lijf en leden. IVN Apeldoorn deelt graag leuke en leerzame natuurweetjes met u. Wandel dit ommetje en ontdek de dorpskom van Epe.

IVN streeft naar een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap

Ommetje Epe

De kerk in het midden

Loop vanaf het gemeentehuis langs Albert Heijn (AH aan de linkerkant) naar de Hoofdstraat. De Hoofdstraat oversteken en de Pastoor Somstraat in. Loop rechtdoor en buig naar links mee langs het parkeerterrein. Bij de T-splitsing rechtsaf de Willem Tellstraat in.

Deze laan is beplant met linden, flink grote bomen. De linde is een veel gebruikte stadsboom. Lindebloesem thee wordt door sommigen als heilzaam gezien.

De Quickbornlaan oversteken en bij de Wildforstlaan linksaf de Lohuizerweg in. Rechts zien we een ruig bosje met klein springzaad, koekoeksbloem en varens. Hoger op gaan esdoorn, beuk, Amerikaanse eik en berk.

Na 50 meter linksaf, het K.C. van Neslaantje in. Dit laantje is genoemd naar de architect en tuinarchitect K.C. van Nes, die in 1952 is overleden. Hij ontwierp de Quickborn omgeving. Het laantje heeft het karakter van een bospad, hoewel het vlak bij het centrum van Epe ligt. Er groeien veel beuken, met daaronder hulst, lijsterbes, klimop, lelietje-vandalen en adelaarsvaren.

Steek voorzichtig over en volg het laantje verder. Ook hier heeft het laantje een boskarakter, hoewel de achterkant van de bebouwing heel zichtbaar is.

Ga aan het einde van het pad rechtsaf de Polweg in. Links in het parkje groeien veel verschillende boomsoorten. Ook staat er een oorlogsmonument.

tandzaad

Oversteken en de Albert Schweitzerlaan in. Even verder staat rechts (voor het parkeerterrein van de middelbare school) een ginkgo. Dit is een boom die oorspronkelijk uit China komt. Het is de oudste boomsoort die we kennen: 200.000.000 jaar oud!

Leilinden

Een aantal boomsoorten leent zich tot leiden. De linde is daarvan het bekendste voorbeeld. Het verhaal gaat, dat leilinden worden gebruikt om (in de zomer) zon te weren, zodat het in huis (of ander gebouw!) niet te warm wordt. Als je echter kijkt naar – ook oude – leilinden, dan staan ze ook vaak op een plek, waar ze geen zonwerende functie kunnen hebben. Kijk maar naar de leilinden rond de kerk in Epe! Blijkbaar worden ze ook vaak geplant als zuiver versiering.

Lindes worden ook veelvuldig aangeplant als herdenkingsboom, denk aan de koninglindes of als geboortebom. Sinds 1990 plant de Stichting Nationale Boomfeestdag geboortebomen voor nieuwe wereldburgers in speciale geboortebossen. Het doel is om op symbolische wijze te laten zien dat elk kind moet kunnen opgroeien in een gezonde groene wereld. Het eerste geboortebos ligt in boswachterij Ughelen in de gemeente Apeldoorn.

Er komen een aantal soorten linden voor. De meest voorkomende soort, de Hollandse linde, is een kruising van de grootbladige of zomerlinde en de kleinbladige of winterlinde. Die Hollandse linde is gemakkelijk te herkennen, doordat er aan de voet van de stam vaak uitlopers zijn.

leilinde

Blijf de **Albert Schweitzerlaan volgen. De weg buigt eerst naar links en daarna naar rechts.** We zien rechts een beekje: de Dorpsbeek, die we later weer zullen zien.

Einde weg linksaf (de Leeuwerikweg) en daarna weer einde weg links, de Tongerenseweg. Na de bocht gaat hij over in de Beekstraat. Deze weg is reeds op oude kaarten te vinden; dit deel is een fraaie beukenlaan. Rechts is de begraafplaats te zien; vaak hebben begraafplaatsen een mooie oude begroeiing. Kijk er rustig even rond. Links bij de bocht in de weg groeien elzen in het gras. Vaak zijn in elzen een groot deel van het jaar de mannelijke bloeiwijze (katjes) en de vrouwelijk bloeiwijze (propfen) te zien. Sijsjes zijn vaak in elzen te vinden. We komen aan het eind komen weer langs de beek.

Bij de T-splitsing oversteken naar het voetpad links van het bord Verboden in te rijden. Bij het tweede voetpad rechts, vlak voor de vijver, rechtsaf. De Dorpsbeek staat in verbinding met de vijver in het parkje. Het water in de beek is vaak niet erg helder. Aan de overkant van de vijver is weer het oorlogsmonument te zien. Daarachter heeft in oude tijden het kasteel Quickborn gestaan.

Na 30 meter weer rechts tot aan de weg, daar links weer de Beekstraat in. Op de stenen links (en ook een beetje rechts) naast de ingang van het parkje is te zien, naar wie dit parkje genoemd is: Burgemeester Sweerts de Landas, vanaf 1889 tot zijn pensionering in 1926 burgemeester van Epe. Iets verder, aan de overkant van de Weemeweg, staat een stenen muurtje langs de beek. Op dat muurtje groeien onder meer wolfspoot, wilgenroosje en tandzaad. Ook is er opslag van els. Rechts van de weg, even voor de splitsing, staat een grote plataan in het grasveld. Die boom is herkenbaar aan zijn afgeschilde bast.

Bij de wegsplitsing links aanhouden, het blijft Beekstraat heten. Ook hier zien we weer linden. Het valt op dat een aantal van die linden erg is aangetast. Hier staan die leilinden meer als laanboom. En de kerk is bijna helemaal omgeven door een kring van leilinden. De kerk dateert oorspronkelijk uit de 12de eeuw; de huidige pseudo-basiliek dateert uit de 15de eeuw.

Ga vanaf de kerk linksaf de Hoofdstraat in. Enkele tientallen jaren geleden ging al het verkeer, dat nu over de A50 komt, hier nog door de dorpskom. Nu is het een voetgangersgebied.

Ga terug naar het beginpunt van het ommetje.